

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 24 februari 1914 kl. 3 e. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 5 med anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående rätt för ordförande i pensionsnämnd att i tjänsteärenden använda tjänstefrimärken och tjänstebrevkort.

Inom andra kammaren har herr Lindley m. fl. väckt motion, vari föreslås, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t måtte medgiva ordförandena i rikets pensionsnämnder rätt att för postförsändelser och korrespondens i tjänsteärenden begagna tjänstefrimärken och tjänstebrevkort samt utfärda nödiga föreskrifter härför.

Till stöd för denna hemställan hava motionärerna anfört följande:

»En av de anmärkningar i fråga om organisationen av den vid 1913 års riksdag beslutade ålderdoms- och invaliditetsförsäkringen är den ofta framhållna, att ifrågavarande lag lagt en så viktig och på samma gång en så stor del av arbetsbördan på våra kommuner och genom dessa på de slutligen valda pensionsnämnderna.

Detta är ju emellertid ett ofrånkomligt faktum och det blir givetvis kungl. pensionsstyrelsen, som genom lämpliga instruktioner och ändamålsenliga blankettformulär o. d. får, i görligaste mån, lindra denna börda.

Men pensionsnämnderna och deras arbete ha också en ekonomisk sida och vi syfta då på de utgifter, som äro förknippade med postbehandling av alla de ärenden och skrivelser, som från nämnderna skola levereras dels till pensionssökande, dels till främmande kommuner för inhämtande av nödiga upplysningar och dels slutligen till kungl. pensionsstyrelsen.

Man kan verkligen ifrågasätta, huruvida icke staten med sitt eget vinstgivande postverk borde bära de kostnader, som uppstå vid fullföljande av lagens bestämmelser i det hänseendet, och icke lägga även denna kostnad på kommunerna.

Kungl. Maj:t synes också i viss mån ha beaktat detta, att staten bör bära även dylika administrationskostnader, i det beslut av den 10 oktober 1913, i vilket pensionsstyrelsens ordsombud medgivit rätt att i tjänsteärenden använda sig av tjänstefrimärken och dito brevkort.

Kommunerna ha alla, utan undantag, även de mest betungade, att bära sin del av de allmänna kostnaderna för försäkringen, samt därtill ersättning till pensionsnämnderna för deras arbete; staten borde känna sig pliktig att taga den del av administrationen som vi i denna vår motion åsyfta.»

Andra kam-
marens fjärde
tillfälliga ut-
skott.

Andra kammarens fjärde tillfälliga utskott har, efter erhållen remiss av denna motion, anfört följande:

»Gällande bestämmelser rörande postavgifter för försändelser i tjänsteärenden innehållas i kungl. förordningen den 15 juni 1900, vid vilken är fogad en förteckning å de myndigheter, ämbets- och tjänstemän samt allmänna inrättningar, vilkas postavgifter för försändelser i tjänsteärenden skola utgå av det å riksstatens sjätte huvudtitel till postavgifter för tjänstebrev och dylika försändelser uppförda förslagsanslag. Med de tillägg som senare av Kungl. Maj:t gjorts till nämnda förteckning upptager densamma rikets ämbetsverk och under dem lydande inrättningar samt ämbets- och tjänstemän, jämte en del allmänna inrättningar, styrelser och nämnder eller organisationer, bland vilka följande må nämnas: centralstyrelsen för Sveriges frivilliga skytteföreningar och de under densamma direkt arbetande skytteförbund, läkare, som icke eljest äro berättigade att använda tjänstebrevkort eller tjänstefrimärken, för de uppgifter som skola av varje läkare insändas till vederbörande förste provinsialläkare, lappfogdar, fjärdingsmän, landsfiskaler, polisuppsyningsmän och extra polisuppsyningsmän, provinsial- och extra provinsial- samt distriktsläkare direktioner eller föreståndare för hospital, lasarett och kurhus, vaccin-

depotföreståndare och vaccinatörer, rotemännen i Stockholm (i mantals-skrivningsärenden), styrelserna för de tekniska elementarskolorna, svenska akademien, vetenskapsakademien och dess ombud i landsorten, vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien, akademien för de fria konsterna, vetenskaps societeten i Uppsala, direktionen över folkskollärarnas pensions-inrättning, direktionen för prästerskapets änke- och pupillkassa samt de stiftsombud, som av direktionen anställas, direktionen över allmänna barnbördshuset i Stockholm, direktionen över allmänna barnhuset i Stockholm, svenska bibelsällskapets kommitté, svenska kyrkans missionsstyrelse, föreståndarne för de med statsunderstöd inrättade frökontrollanstalterna, föreståndarne för de med statsmedel understödda kemiska stationerna för jordbruket och näringarna samt den kemisk-växtbiologiska anstalten inom Norrbottens län, länsveterinärer, stads-, distrikts- och andra veterinärer (i särskilda fall), lantbruksakademien, taxeringsnämndernas ordförande, valnämndernas ordförande, ordförande i jordbrukskommissioner, styrelsen för baltiska utställningen i Malmö 1914.

Motionärernas hemställan avser att utverka rätt för ordförandena i de kommunala pensionsnämnderna att vid den brevväxling de i tjänsteärenden föra få använda tjänstefrimärken och tjänstebrevkort. Ett medgivande härav skulle innebära, att kommunerna befriades från ifrågavarande utgifter, som i stället skulle komma att påvila staten.

Ett bifall till motionen torde, enligt utskottets mening, icke kunna betraktas såsom något principiellt avgörande steg utom nuvarande ram för rätten att använda tjänstefrimärken och tjänstebrevkort. Pensionsnämndernas ordförande, vilka tillsätts av Konungens befallningshavande, böra ju kunna i detta hänseende rätt väl jämföras med taxeringsnämndernas och valnämndernas ordförande, vilka såsom ovan framhållits erhållit tjänstebrevsrätt.

Medgivandet av sådan rätt åt pensionsnämndernas ordförande torde också kunna medföra vissa fördelaktiga verkningar. Det vore icke lyckligt om den korrespondens från ordförandens sida, som kräves för en riktig tillämpning av gällande föreskrifter om folkpensioneringen, möjligen på något håll till sin omfattning påverkades av kommunal sparsamhetskänsla.

Ehuru det för närvarande är omöjligt att beräkna antalet av här ifrågakommande försändelser, torde det dock vara tämligen klart, att den ekonomiska uppoffring, som från statens sida nu ifrågasättes, icke är av beskaffenhet att behöva väcka betänkligheter. Svårigheten att avgöra, för vilka försändelser tjänstebrevsrätten skulle få komma till

användning, är knappast större i detta fall än i andra. Inom kommunerna skulle tjänstebrevsrätten, ehuru givetvis föga inverkan på kommunernas budget, dock uppfattas som en fördel.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att andra kammaren ville för sin del besluta, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes medgiva ordförande i pensionsnämnd rätt att för postförsändelser och korrespondens i tjänsteärenden använda tjänstefrimärken och tjänstebrevkort samt utfärda nödiga föreskrifter härom».

Utskottet.

Denna hemställan är, enligt till första kammaren avlåtet protokollsutdrag, den 18 i denna månad av andra kammaren bifallen, och har första kammaren remitterat ärendet till sitt tillfälliga utskott nr 1.

Den allmänna pensionering, som genom lagen den 30 juni 1913 införts, måste anses främja ett statsintresse; och enär denna synpunkt torde vara den avgörande vid prövning av frågor om medgivande av fribrevsrätt, lärer dylik rätt jämväl i förevarande fall böra beviljas.

Utskottet hemställer alltså,

att första kammaren måtte biträda andra kammarens beslut.

Stockholm den 24 februari 1914.

På utskottets vägnar:

HUGO HAMMARSKJÖLD.

I förevarande ärendes slutbehandling hava inom utskottet deltagit: herrar *Hammar skjöld, Hallberg, Sandler, Bergqvist, Olaus Petterson, Malmberg* och *Oscar Olsson*.